

KESKKONNAAMET

2023. aasta järelevalves

Olav Avarsalu

Keskkonnaameti peadirektori asetäitja

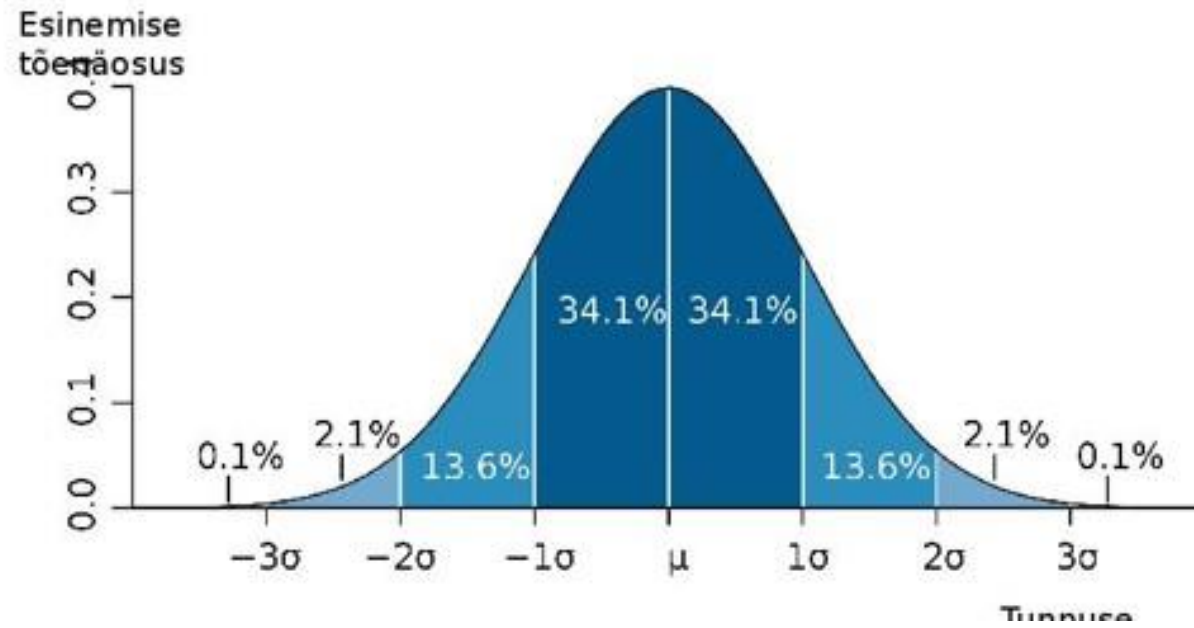
01.03.2024

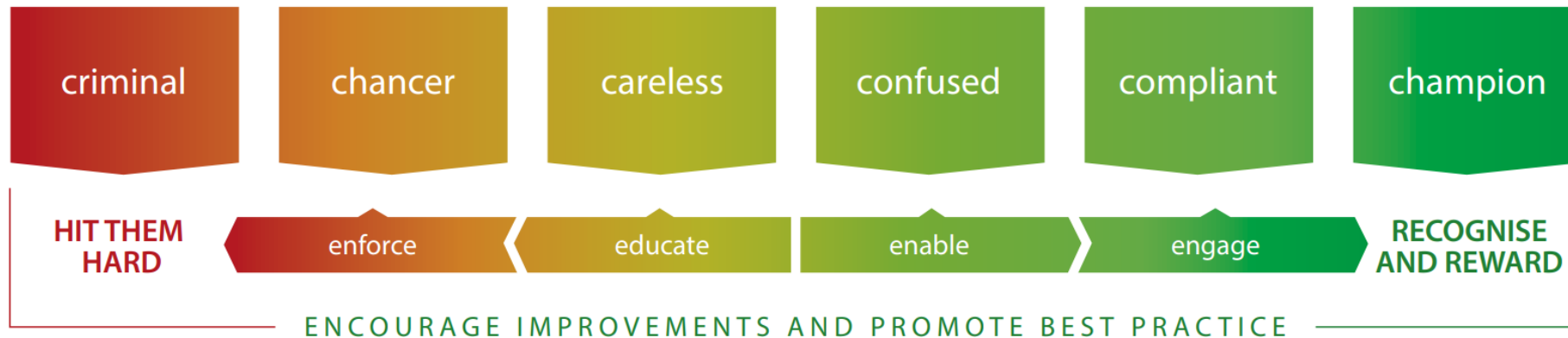
Keskkonnajärelevalve

Keskkonnaameti ja kohaliku omavalitsuse üksuse, organi või asutuse tegevus eesmärgiga ennetada, selgitada välja ja tõrjuda oht ning kõrvaldada korrarikkumine keskkonnakaitse valdkonnas (KKJS)

Gaussi kõver

COMPLIANCE SPECTRUM

KESKKONNATEADLIKUS

Keskkonnateadlikkuse suurendamine ja ennetustöö aitab kaasa rikkumiste vähendamisele.

KESKKONNAKURITEGEVUS

Keskkonnakuritegevusse suhtutakse sama suure tõsidusega, ja selle vastu võideldakse samade meetoditega kui teiste majanduskuritegevuse, peitkuritegevuse, liikidega.

Inspektori õigused

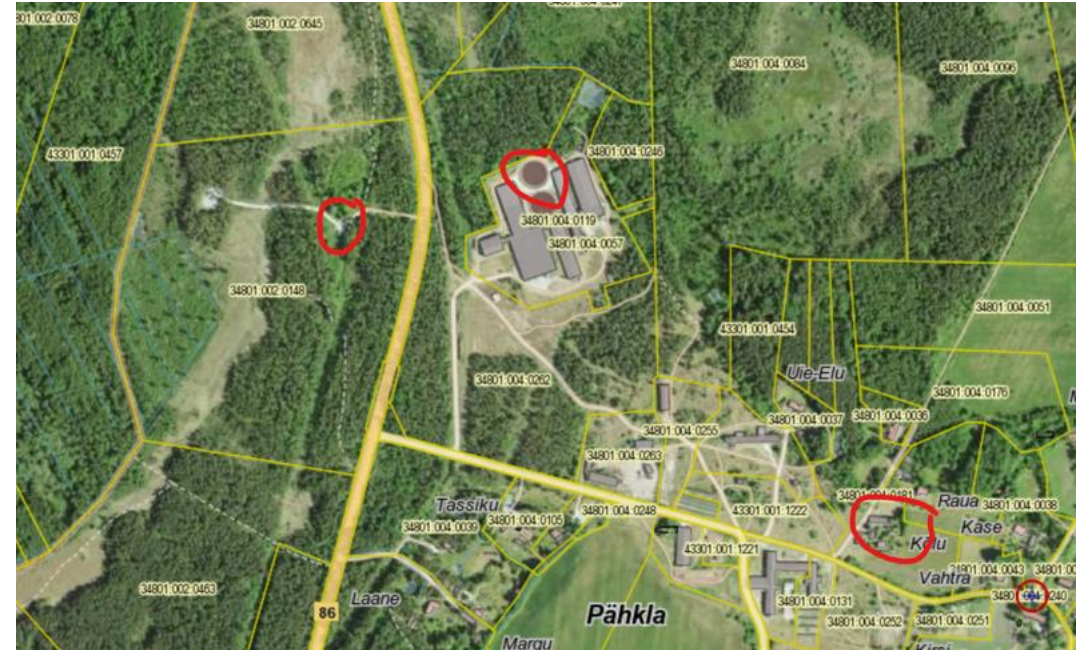
- Kontrollida, peatada isikuid ja sõidukeid,
- võtta proove,
- siseneda valdusesse,
- küsitleda ja dokumente nõuda,
- saada teavet,
- sõita seal kus tavakodanikule keelatud,
- anda korraldusi, teha ettekirjutusi,
- määrata trahvi,
- kanda teenistusrelva ja erivahendeid,....

Inspektori kohustused

- Proportsionaalsus
- Otstarbekus
- Õiguste kaitse ja inimväärikus
- Selgitamiskohustus
- Dokumenteerimiskohustus

Riigi vs KOV järelevalve

Kohaliku omavalitsusüksuse järelevalve teostajal on oma haldusterritooriumil võrdsed õigused riigi keskkonnajärelevalve asutuse ja keskkonnakaitseinspektoriga.

- ❑ Naabrite kaebused
- ❑ Kohalik kaitse
- ❑ Loomaabi
- ❑ lõhnakaebused

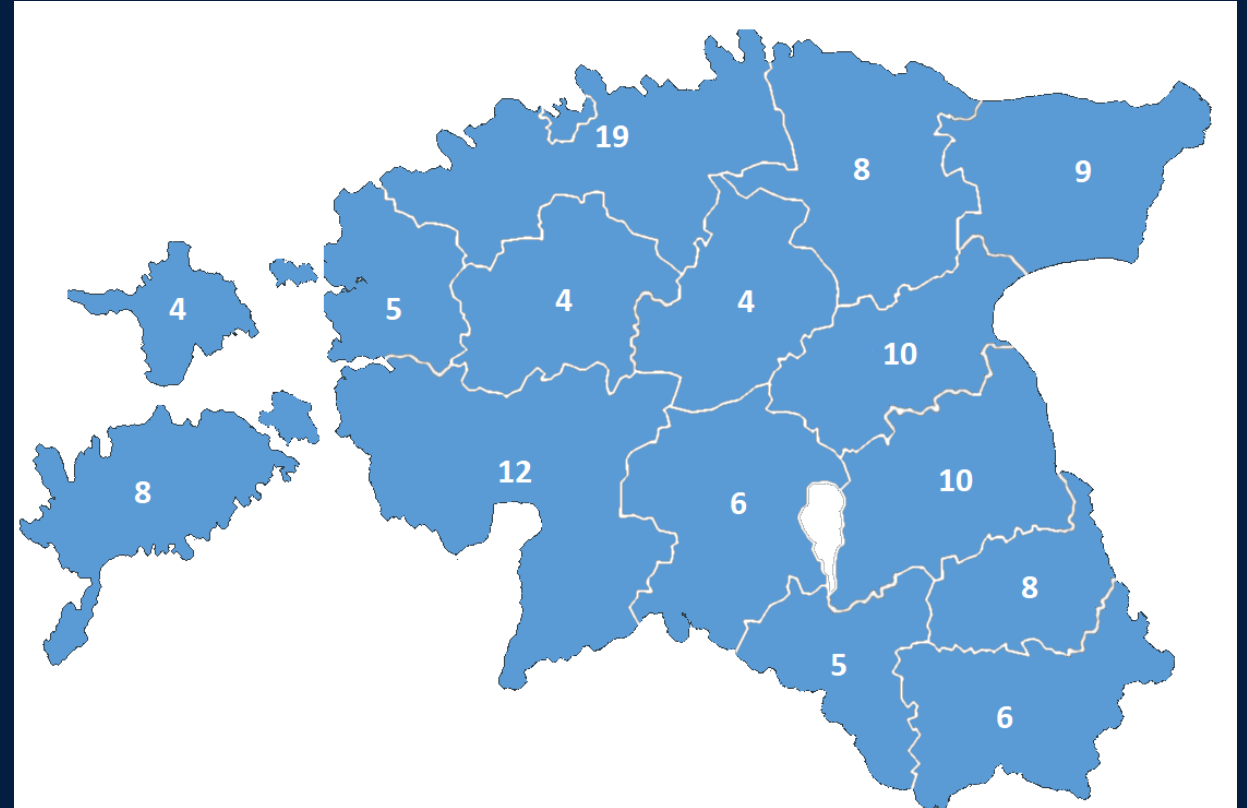

Inspektorite koosseis ja paiknemine 24/7- 1247

Inspektorite jagunemised suundade vahel

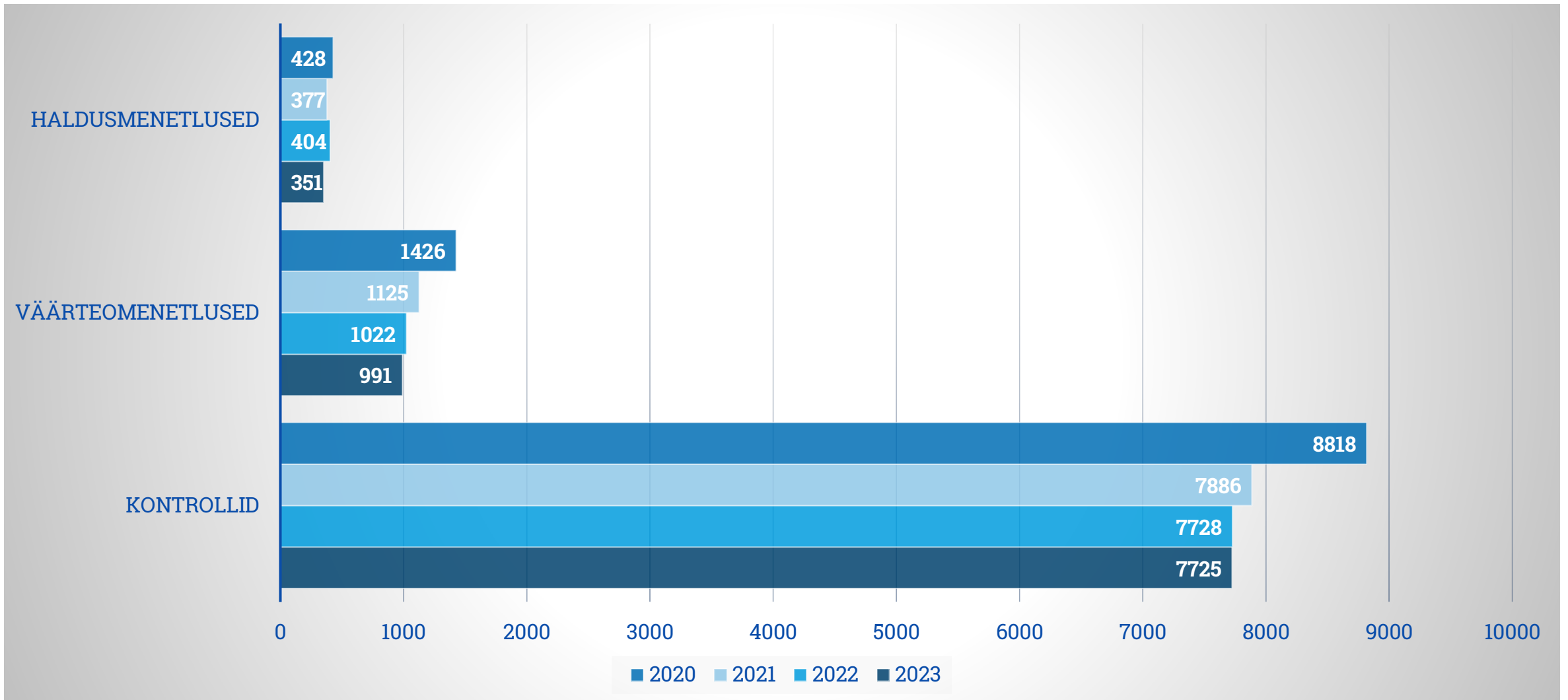
Inspektorid maakonniti

Inspektorite jaotus suundade vahel – ressursitabel

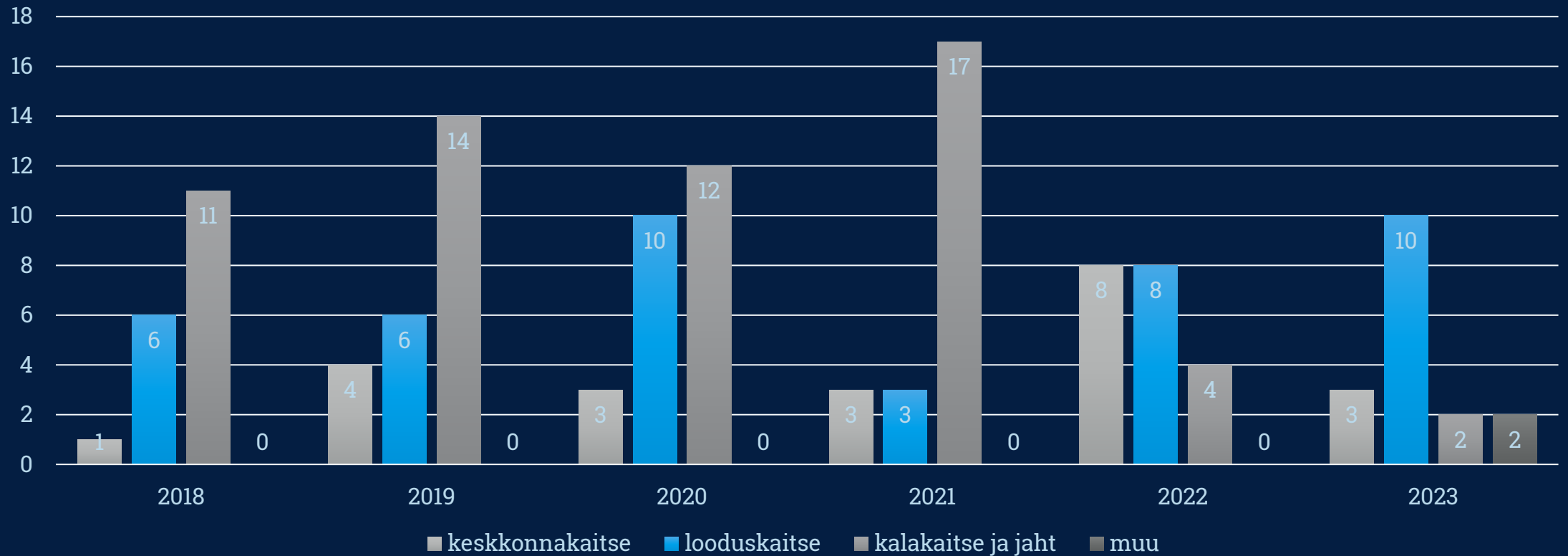
Selle tabeli valdkondade ridadel on optimaalne valdkonna inspektorite arv	Harjumaa büroo	Hiiumaa büroo	Ida-Virumaa büroo	Jõgevamaa büroo	Järvamaa büroo	Läänemaa büroo	Lääne-Virumaa büroo	Põlvamaa büroo	Pärnumaa büroo	Raplamaa büroo	Saaremaa büroo	Tartumaa büroo	Valgamaa büroo	Viljandimaa büroo	Võrumaa büroo	Puudu / üle inspektoreid	Optimaalne	Hetkel valdkonna inspektoreid
Kokku inspektoreid	18,10	3,75	8,70	9,72	4,00	5,30	7,95	7,52	11,83	3,42	8,00	9,83	4,60	5,94	6,00			114,65
Valdkonnaga tegelevate inspektorite arv	5,22	0,98	1,83	1,97	1,21	1,79	2,03	2,48	2,80	1,14	2,27	3,12	1,87	1,84	2,64			33,19
Looduskaitse - ehitised	1,24	0,05	0,38	0,10	0,10	0,10	0,22	0,14	0,19	0,13	0,63	0,54	0,30	0,20	0,22	1,12	4,54	5,66
Metsaõigusnormid	1,41	0,16	0,54	0,67	0,56	0,39	0,77	0,64	1,15	0,80	0,56	1,14	0,68	0,74	1,14	-0,03	11,35	11,32
Looduskaitse üldnõuded	1,80	0,61	0,66	0,23	0,22	0,43	0,33	0,34	0,54	0,24	0,34	0,73	0,48	0,25	0,36	0,75	7,56	8,31
Jahiseaduse nõuded	0,63	0,50	0,40	0,46	0,43	0,41	0,54	0,51	0,94	0,57	1,45	0,62	0,49	0,83	0,55	-1,43	9,34	7,91
Puudu või üle	0,15	-0,34	-0,15	0,51	-0,09	0,45	0,17	0,85	-0,02	-0,60	-0,72	0,09	-0,08	-0,18	0,37	0,41		
Optimaalne	5,07	1,32	1,98	1,46	1,31	1,34	1,86	1,62	2,82	1,74	2,99	3,03	1,95	2,02	2,27		32,78	
Valdkonnaga tegelevate inspektorite arv	7,82	1,03	4,64	1,90	1,87	1,18	3,58	1,76	3,92	2,06	1,81	3,97	1,82	2,25	2,12			41,71
Maapõuekaitse	0,54	0,05	0,25	0,09	0,15	0,05	0,20	0,10	0,35	0,15	0,19	0,27	0,15	0,17	0,22	-0,21	2,93	2,72
Veekaitse	1,94	0,21	0,52	1,02	0,84	0,42	1,30	0,55	0,75	0,71	0,73	0,89	0,54	0,74	1,04	0,01	12,20	12,22
Merekeskkonna kaitse	1,43	0,13	0,41	0,03	0,00	0,23	0,33	0,00	0,37	0,00	0,19	0,01	0,00	0,00	0,00	-1,89	3,12	1,23
Välisõhu ja osoonikihi kaitse	1,66	0,07	0,42	0,14	0,12	0,16	0,29	0,16	0,39	0,14	0,19	0,64	0,22	0,19	0,20	-1,91	4,99	3,07
Jäätmekäitlusnõuded	4,31	0,70	1,83	0,61	0,44	0,54	1,01	1,05	1,83	0,97	0,56	2,34	0,85	0,57	0,79	-0,57	18,38	17,81
Tööstusheited (kompleksload)	0,72	0,00	0,88	0,15	0,23	0,02	0,30	0,14	0,29	0,17	0,07	0,23	0,05	0,15	0,02	0,24	3,44	3,68
Kiirgusseaduse nõuded	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,99	0,00	0,99
Puudu või üle	-2,79	-0,12	0,34	-0,13	0,08	-0,23	0,15	-0,25	-0,06	-0,09	-0,11	-0,41	0,01	0,42	-0,15	-3,34		
Optimaalne	10,61	1,16	4,29	2,03	1,78	1,41	3,43	2,00	3,98	2,15	1,93	4,37	1,82	1,83	2,27		45,05	
Valdkonnaga tegelevate inspektorite arv	5,06	1,73	2,24	5,86	0,92	2,33	2,33	3,28	5,11	0,22	3,91	2,74	0,91	1,85	1,24			39,75
Püügitegevuse kontroll	4,91	1,97	2,00	5,38	1,12	3,23	2,11	2,75	5,24	0,45	4,50	2,38	0,67	1,72	0,96	-0,64	39,39	38,75
Käitlemine	0,18	0,03	0,03	0,18	0,00	0,03	0,03	0,10	0,20	0,00	0,08	0,11	0,02	0,06	0,01	-0,05	1,05	1,00
Puudu või üle	-0,03	-0,27	0,22	0,29	-0,20	-0,94	0,20	0,43	-0,33	-0,22	-0,66	0,25	0,21	0,08	0,28	-0,69		
Optimaalne	5,09	2,00	2,02	5,56	1,12	3,26	2,14	2,85	5,44	0,45	4,58	2,49	0,69	1,78	0,96		40,44	
Kokku puudu või üle	-2,67	-0,73	0,41	0,67	-0,21	-0,72	0,51	1,04	-0,41	-0,92	-1,49	-0,06	0,14	0,32	0,50	-3,63		
Optimaalne koosseis	20,77	4,47	8,30	9,05	4,21	6,01	7,43	6,48	12,24	4,34	9,49	9,89	4,46	5,62	5,50		118,28	

Kontrollid ja menetlused

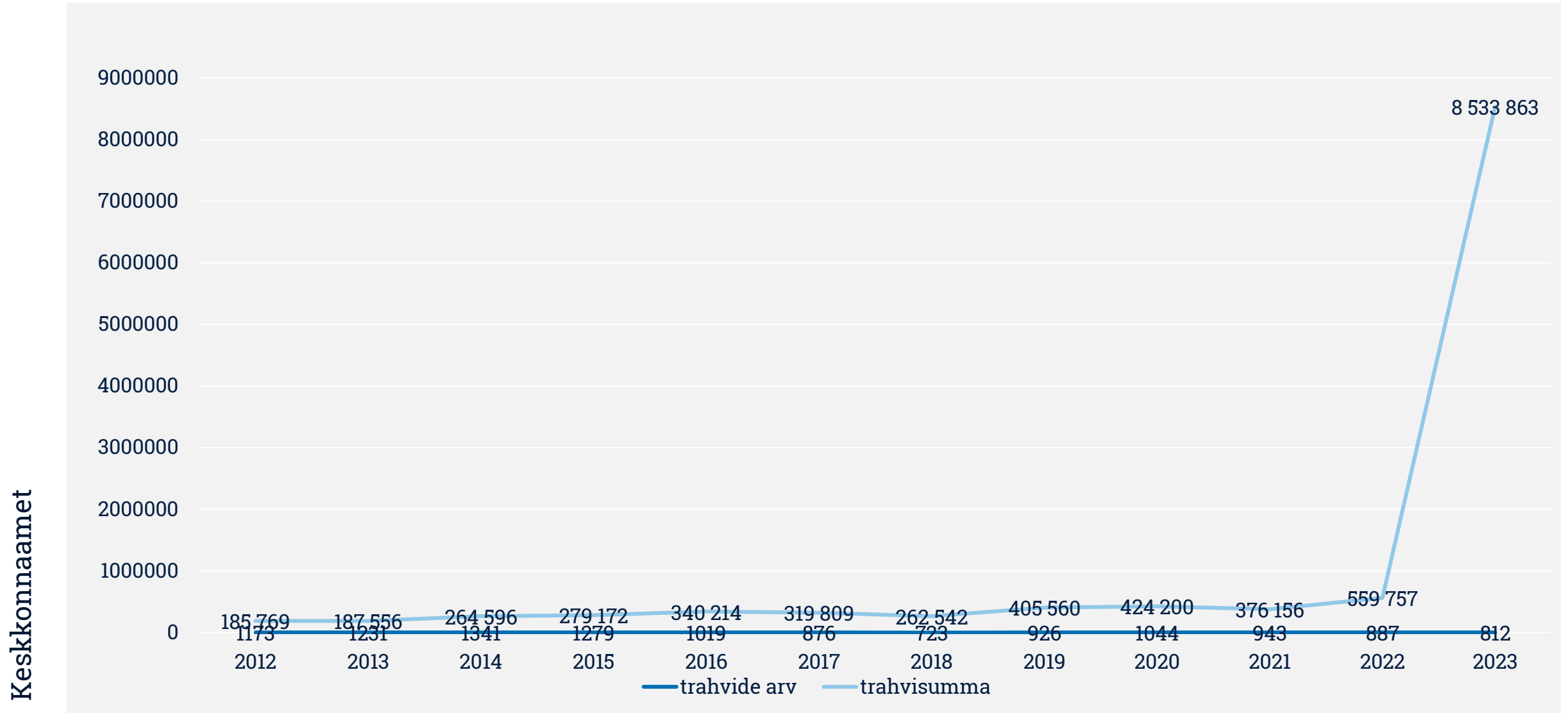

Keskonnaamet

Alustatud kriminaalmenetlused 2023

Trahvide arv ja trahvisummad

Pesitsusrahu

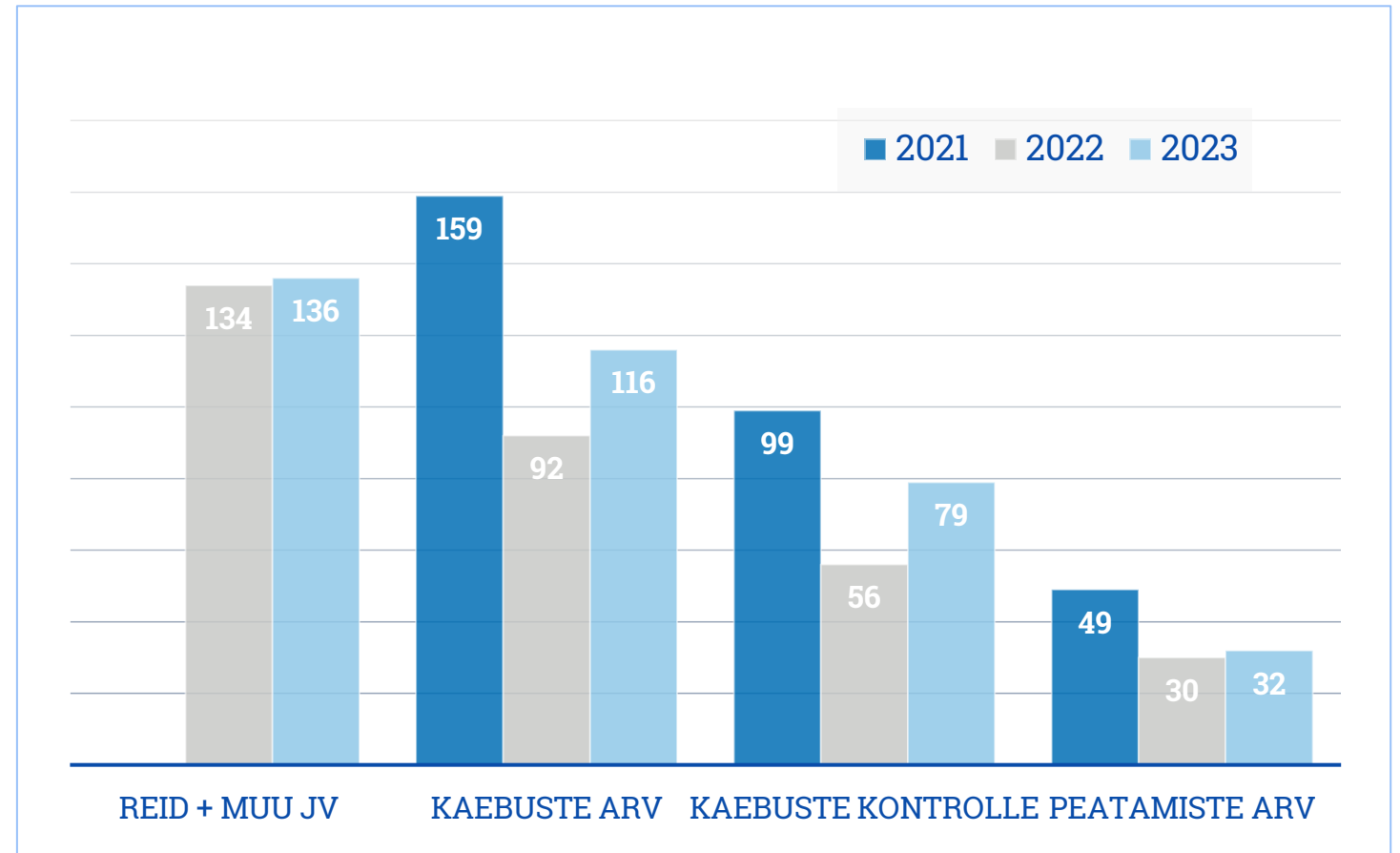
Olukord

- Raietegevus LK aladel väike ja vähenenud majandusmetsade linnurohketes puistutes
- Vähendasime (ressursimahukate) reidide mahtu
- 19.12.23 Riigikohtu määrus Euroopa Kohtule eelotsuse saamiseks

Ootused

- Seadusega suurem õigusselgus, sh majandusmetsades
- Reaalajas info raie alustamistest

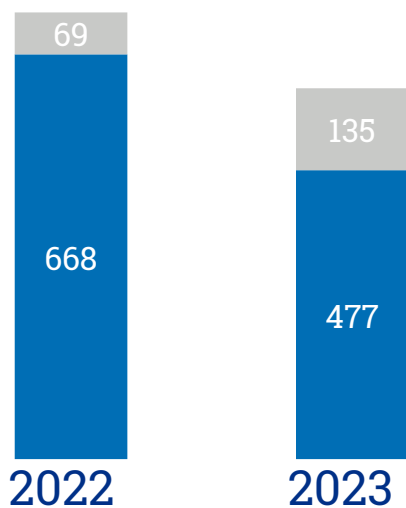
Aegrida 2021- 2023

Pesitsusrahu

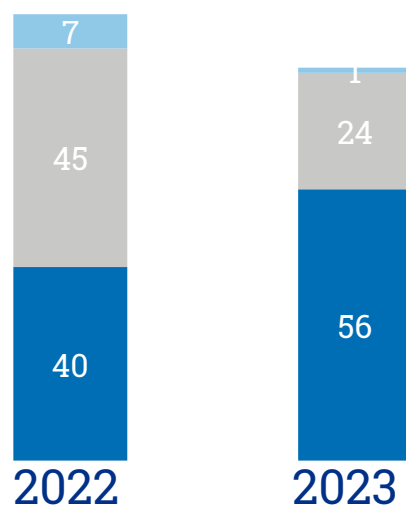
Kontrollide kestus (h) 2022/2023

■ Reidid + muu JV ■ Kaebused

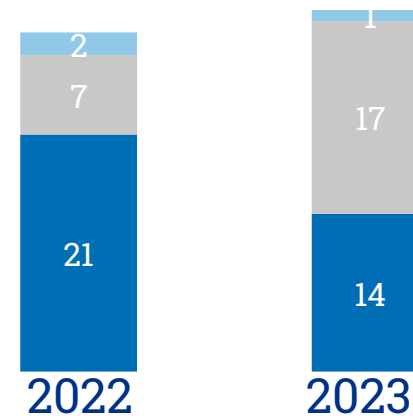
Raie toimus (maatriks) 2022/2023

■ sin/koll ■ punased ■ LK alad

Peatamised (maatriks) 2022/2023

■ punased ■ sin/koll ■ Sari 3

Loomaabi 2023 – JVO sõidud

Väljasõidud

818

väljasõitu juhtumite lahendamiseks

Top 4 väljasõidud:

Harjumaa 329

Tartumaa 82

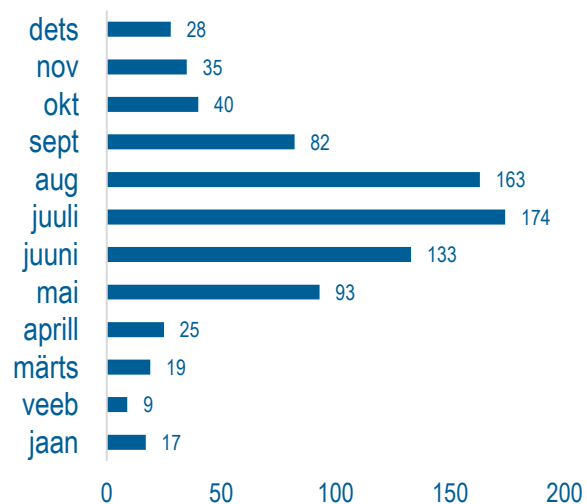
Ida-Virumaa 54

Pärnumaa 52

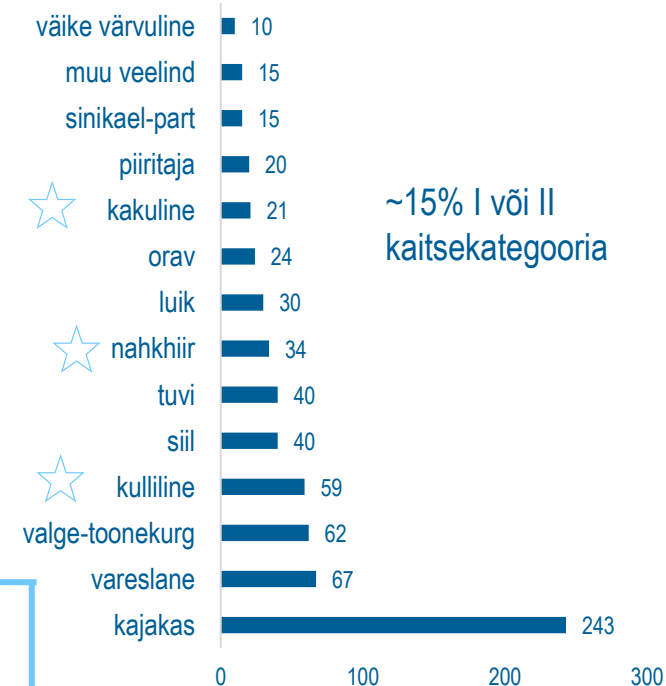
395 väljasõitu tööajal

423 väljasõitu valveajal

Väljasõidud kuude lõikes

Väljasõidud liikide lõikes

Läbitud km ja kulunud aeg

45800

kilomeetrit läbitud

1178

kulunud töötunde

56

km väljasõidu kohta

01:26

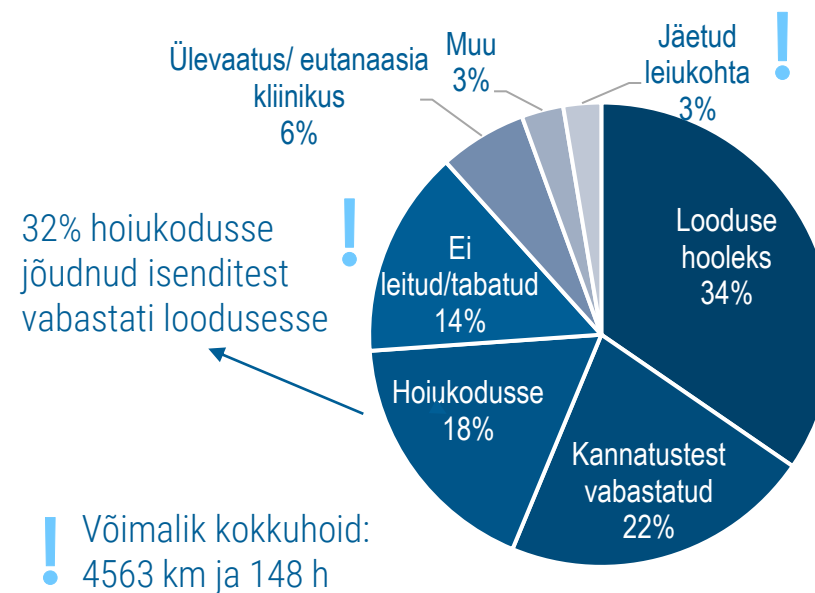
töötundi ja minutit juhtumi kohta

Loomaabi 2023 – JVO sõidud

Sõnapilv hättasattumise põhjustest

Abitute loomade saatus

Kanaküla peegelmaja juhtum

asukoht

eemaldamine

terrass

AS Epler & Lorenz, Suur- Sõjamäe põleng

„Täiesti mõistusvastane olukord.“ Suur-Sõjamäe tulekahju kustutanud päästjad ei teadnud, millised ohtlikud jäätmed põlesid (38)

Päästeametil puudus ligipääs infole, milline oli Suur-Sõjamäel põlenud Epler & Lorenzi ohtlike jäätmete kogumispunkti tegelik laoseis.

Peale selle, et põlengu ajal mõõtis keskkonnaamet õhukvaliteedi muutusi, on nad hiljem ka suitsu ja tahmaga kokku puutunud piirkondadest proove võtnud. Näiteks Peetri piirkonnas võeti analüüse nii pinnasest kui ka taimedest. Proove võeti just sellelt alalt, sest valdavalt levis tulekahju suits Peetri poole ning tegemist on elamupiirkonnaga, selgitas Tarmo Tehva.

Keskkonnaameti peadirektori asetäitja keskkonnakasutuse valdkonnas Erik Kosenkranius ütles, et Peetris ja Rae külas võetud proovides ei ole pinnases dioksiinide, raskemetallide ja furaanide piirväärtused ületatud – nende kontsentratsioon pinnases vastab normile. Taimedest, näiteks rabarberist võetud raskemetallide, nagu kaaliumi, plii ja elavhõbeda proov vastas samuti normile, lisas ta. Proovid on seniajani maksma läinud ligikaudu 6000 eurot.

Biokütus ja Olerex

KESKKONNAUURIJAD: Ka keskkonnaamet on uurimisasutus. Mullu avati üle Eesti 20 kriminaalasja. Fotol ameti buss eelmise nädala kolmapäeval Olerexi Tartu kontori juures.

FOTO: ANNI ÕNNELEID | DELFI MEEDIA

Fossiilsete kütuste alternatiivina on biokütuste eesmärk aidata vähendada transpordisektori kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Hindasime, kas EL toetab säästvaid biokütuseid transpordisektoris tõhusalt ning kas biokütused on aidanud ELil saavutada oma energia- ja kliimaeesmärged. Leidsime, et ELi biokütuste poliitika puuduv pikaajaline vaade on negatiivselt mõjutanud investeerimiskindlust ning et biokütuste kasutuselevõttu aeglustavad

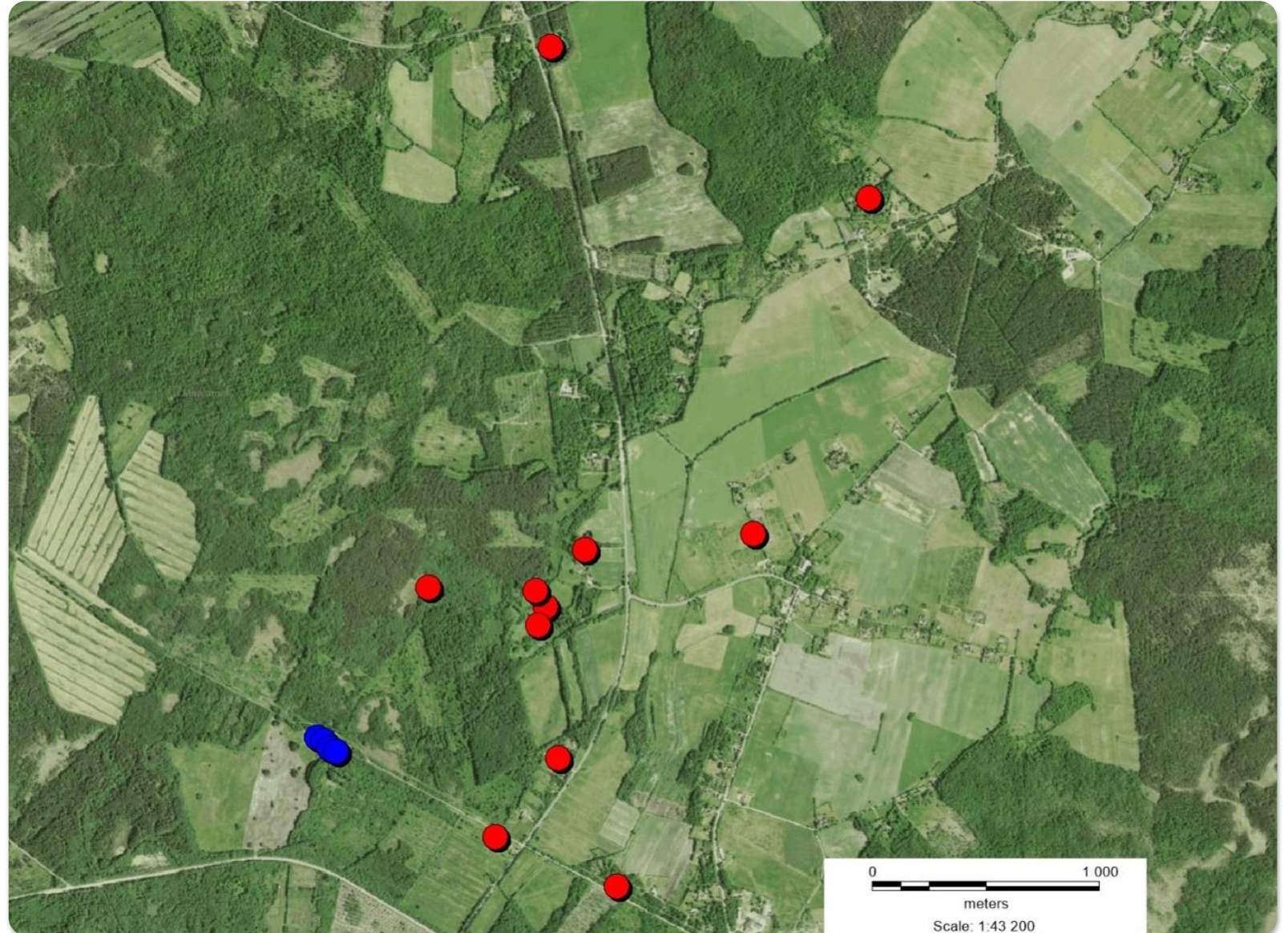
probleemid säästlikkusega, biomassi kättesaadavus ja suured tootmiskulud. Kokkuvõttes on jäätmetel ja jääkidel põhinevatele biokütuste kasutuselevõtt olnud oodatust aeglasem. Seda hoolimata teadustegevuseks antud ELi toetusest. Anname mitmeid soovitusi, rõhutades muuhulgas vajadust töötada välja pikaajaline strateegia ja parandada andmete järjepidevust.

Kliimaministeeriumi energeetikaosakonna juht Rein Vaks leiab samas, et pikemas perspektiivis tuleks nii biokütused kui üldse vedelad kütused asendada millegi muuga.

"Täna me näeme, et elektrienergia liigub järjest rohkem transpordisektorisse, täna on ta väikesõidukites, ülehomm on ta juba suuremates sõidukites. Pigem me näeme, et biokütused ja vedelad kütused tõenäoliselt ei ole nii väga konkurentsivõimelised järgmise 10-15 aasta jooksul lihtsalt juba sellepärast, et sise põlemismootoritki hakatakse ju vaikselt koomale tõmbama ja peab need millegi muuga asendama," ütles Vaks.

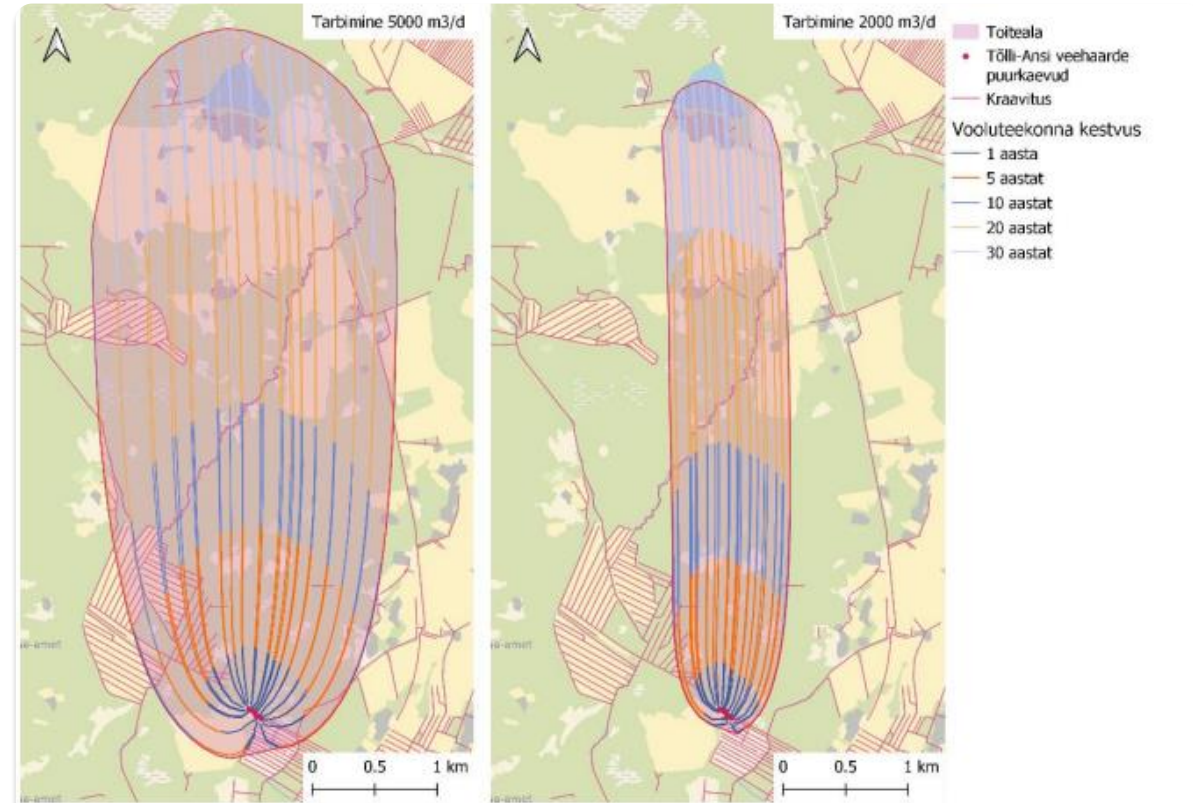
"Aga enne, kui me sinnani jõuame, peame ka oma panuse andma transpordisektori dekarboniseerimisse, niimoodi me ei saa lihtsalt edasi minna, et me ei tee mitte midagi transpordisektoris ja täna kõige parem võimalus on sise põlemismootorites kasutada kütuseid, mis on kasvuhoonegaaside neutraalsed, mida loetakse taastuvateks, mis sellist kasvuhoonegaasi, fossiilset kasvuhoonegaasi, õhku ei paiska," rääkis Vaks.

Saaremaa veehaarde reostus

Saaremaa

Proovivõtt	Tõlli prk nr 1 (kaevu nr 8664)			Tõlli prk nr 2 (kaevu nr 8665)			Tõlli prk nr 3 (kaevu nr 8666)			Tõlli prk nr 4 (kaevu nr 8667)		
	e-coli	kolilaadsed	enterokokk	e-coli	kolilaadsed	enterokokk	e-coli	kolilaadsed	enterokokk	e-coli	kolilaadsed	enterokokk
29.12.2020	*	*	*	0	0	0	0*	*	*	0	0	0
19.03.2021	0	0	0	*	*	*	0	0	0	*	*	*
04.09.2023	1	59*	*	1	41*	*	0	14*	*	1	16*	*
06.09.2023	1	34*	*	2	19*	*	0	10*	*	1	18*	*
07.09.2023	0	50	8	2	44	3	1	37	2	0	59	1
13.09.2023	0	11	1	0	12	1	0	15	1	2	32	0
15.09.2023	0	15	2	0	12	1	0	9	1	0	27	1
18.09.2023	0	10	0	0	5	0	1	6	0	0	31	1
20.09.2023	1	11	1	0	9	1	0	4	0	3	70	0
22.09.2023	0	5	1	0	5	0	0	5	0	2	130	0
25.09.2023	0	5	0	0	4	0	0	9	0	0	83	2
27.09.2023	0	3	2	0	5	0	1	9	0	0	48	1
29.09.2023	0	8	1	0	8	0	0	11	0	2	95	1
02.10.2023	0	0	0	0	3	0	0	2	0	0	21	1
04.10.2023	0	1	0	0	3	0	0	2	0	0	16	0
06.10.2023	0	14	1	0	4	0	0	3	2	0	22	0
09.10.2023	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.10.2023	0	8	0	0	2	0	0	5	0	0	5	0
16.10.2023	0	5	0	0	3	0	0	3	0	0	2	0
18.10.2023	0	9	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
20.10.2023	0	9	0	0	5	0	0	1	0	0	5	0
23.10.2023	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
25.10.2023	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
27.10.2023	0	5	1	0	2	0	0	1	0	0	2	0
30.10.2023	0	2	0	0	5	0	0	0	0	0	1	0
01.11.2023	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	3	0
03.11.2023	0	3	0	0	3	0	0	2	0	0	2	0
06.11.2023	0	3	0	0	2	0	0	1	0	0	2	0
08.11.2023	0	4	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
10.11.2023	0	4	0	0	3	0	1	2	2	0	0	0
13.11.2023	0	6	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0
20.11.2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

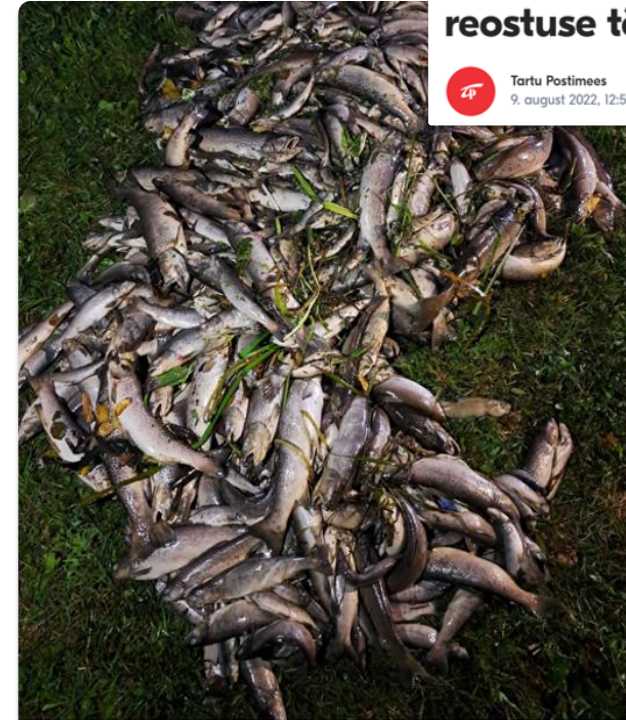

Joonis 1. Tõlli-Ansi veehaarde toiteala 5000 m3/d ja 2000 m3/d vee tarbimise juures

Kalandus

Eestis läheb kalamees röövpüügi eest vangi

Keskkonnaamet algatas Umbusi jõe reostuse tõttu kriminaalmenetluse

Tartu Postimees
9. august 2022, 12:56

Kuula

Vabatahtlikud vinnasid neljapäeva õhtul Umbusi jõel keskjooksult allavoolu minnes veest välja üle tuhande kala, neist enamik jõeforellid. Foto: Arbo Koller

Pärast esmaseid väärteomenetluse käigus tehtud toiminguid selgus, et Umbusi jõe reostus on osutunud esialgu hinnatust suuremaks. Kuna keskkonda on kahjustatud olulisel määral, alustas keskkonnaamet reostuse allika ja põhjuste väljaselgitamiseks kriminaalmenetluse ja seda juhib Lõuna ringkonnaprokuratuur.

Vabatahtlikud vinnasid neljapäeva õhtul Umbusi jõel keskjooksult allavoolu minnes veest välja üle tuhande kala, neist enamik jõeforellid. Foto: Arbo Koller

Pärast esmaseid väärteomenetluse käigus tehtud toiminguid selgus, et Umbusi jõe reostus on osutunud esialgu hinnatust suuremaks. Kuna keskkonda on kahjustatud olulisel määral, alustas keskkonnaamet reostuse allika ja põhjuste väljaselgitamiseks kriminaalmenetluse ja seda juhib Lõuna ringkonnaprokuratuur.

Kalandus

Keskkonnaamet algatas Umbusi jõe reostuse tõttu kriminaalmenetluse

Tartu Postimees
9. august 2022, 12:56

Kuula

Vabatahtlikud vinnasid neljapäeva õhtul Umbusi jõel keskjooksult allavoolu minnes veest välja üle tuhande kala, neist enamik jõeforellid. Foto: Arbo Koller

Pärast esmaseid väärteomenetluse käigus tehtud toiminguid selgus, et Umbusi jõe reostus on osutunud esialgu hinnatust suuremaks. Kuna keskkonda on kahjustatud olulisel määral, alustas keskkonnaamet reostuse allika ja põhjuste väljaselgitamiseks kriminaalmenetluse ja seda juhib Lõuna ringkonnaprokuratuur.

Eestis läheb kalamees röövpüügi eest vangi

Kalandus

Keskkonnaamet algatas Umbusi jõe reostuse tõttu kriminaalmenetluse

Tartu Postimees
9. august 2022, 12:56

Vabatahtlikud vinnasid neljapäeva õhtul Umbusi jõel keskjooksult allavoolu minnes veest välja üle tuhande kala, neist enamik jõeforellid.

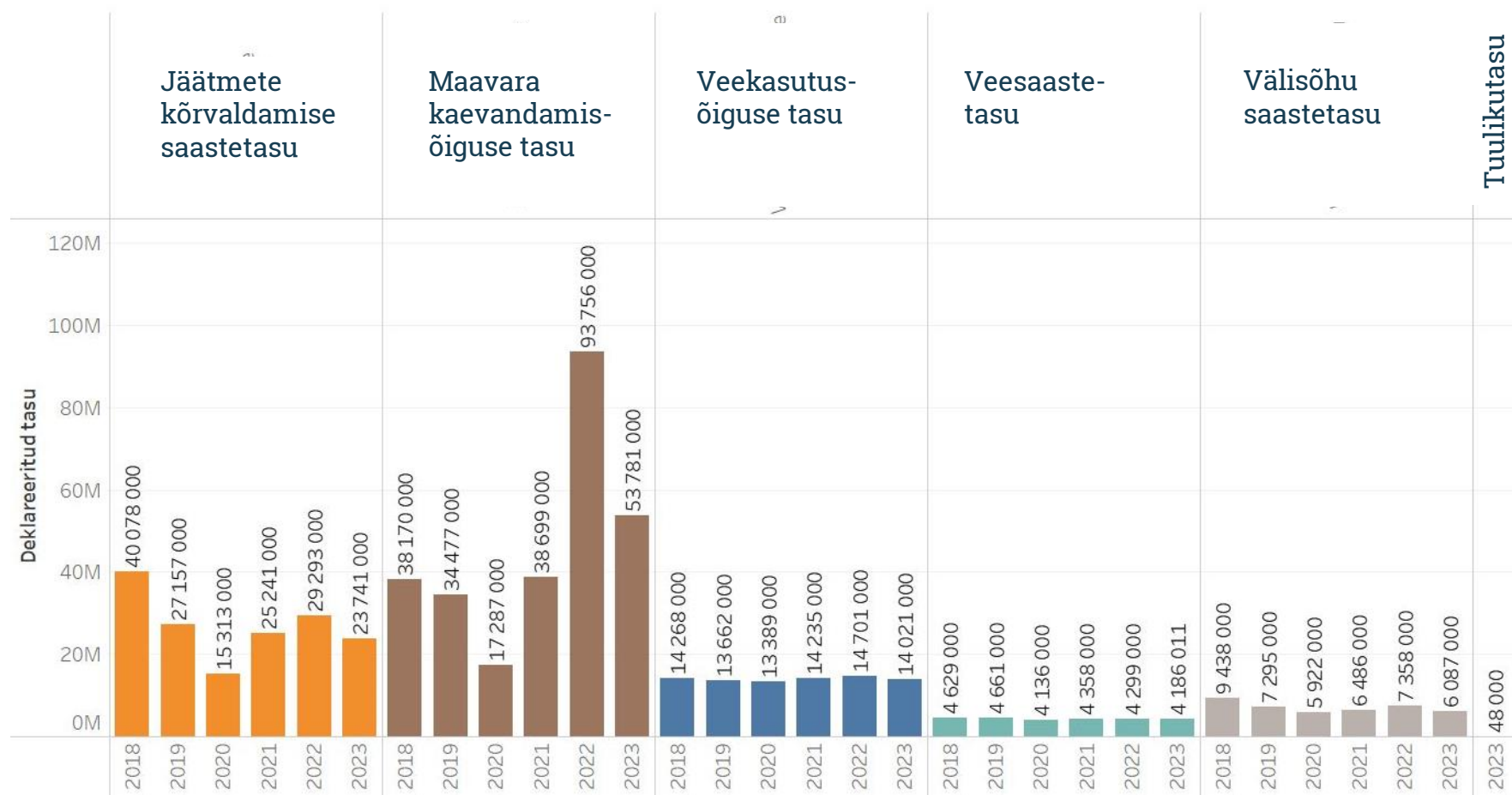
Foto: Arbo Koller

Eestis läheb kalameestest vangide arv kasvama. Eestis läheb kalameestest vangide arv kasvama.

Pärast esmaseid väärteomenetluse käigus tehtud toiminguid selgus, et Umbusi jõe reostus on osutunud esialgu hinnatust suuremaks. Kuna keskkonda on kahjustatud olulisel määral, alustas keskkonnaamet reostuse allika ja põhjuste väljaselgitamiseks kriminaalmenetluse ja seda juhib Lõuna ringkonnaprokuratuur.

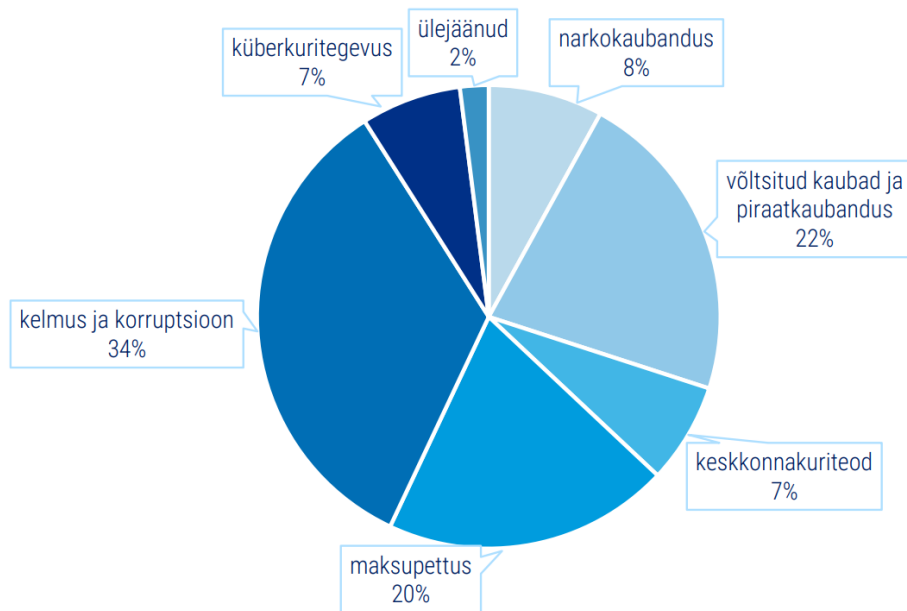
Deklareeritud keskkonnatasud aastatel 2018 – 2023

KarS §-s 389¹
 Riigikohtu
 kriminaalkolleegiumi
 2008.a lahendist nr 3-
 1-1-47-07-
 „keskkonnatasud“ pole
 maksud

Kriminaaltulu analüüs SiM 2022

Kuriteoliikide käibe osakaal Eestis 2020. aastal

Joonis 18. Analüüsi hinnang kuriteoliikide käibe (keskmise) osakaalu kohta Eestis 2020. aastal* (autori koostatud)

Tabel 37. Illegaalse turg, raske ja organiseeritud kuritegevuse käibe hinnang ning võrdlus kriminaaltulu ja rahapesu suurusega (autori koostatud)

Illegaalne turg, raske ja organiseeritud kuritegevuse käive ja tulu	Maailm (mld eurot)	EL (mld eurot)	Eesti (mln eurot)	Eesti keskmine (mln eurot)
Narkokaubandus	374–573	30	30–52	41
Relvakaubandus	0,88–8,8	0,27–0,75	1,5–3,9	2,7
Inimkaubandus	132–140	4,4–41,2	0,14	0,14
Võltsitud kaubad ja piraatkaubandus	400–1600	85–121	49–181	115
Varavastased kuriteod	88–237	3,2–5,9	4–9	6,5
Keskkonnakuriteod	88–247	3,7	36	36
Maksupettus	378–426	103–169	52–155	103,5
Kelmus ja korruptsioon	660–1600	186–372	110–236	173
Küberkuritegevus	400–600	67–107	13–64	38,5
Kokku käive	2513–5432	483–851	296–737	516
Eraldi leitud summad:				
Kriminaaltulu	1100–5000	105–1063	119–798	458
Rahapesu	700–6700	203–807	119–836	477

- o **keskkonnakuritegevuse** puhul võis illegaalse jäätmekäitluse käibe ulatus olla **36 mln eurot** ehk 0,13% SKP-st;

Fookuses

Fookuses

➤ OKAS – 2

Fookuses

- OKAS – 2
- Automatiseeritud riskihindamine

Fookuses

- OKAS – 2
- Automatiseeritud riskihindamine
- Uus järelevalve piirkondlik struktuur 1.04. 2024

Fookuses

- OKAS – 2
- Automatiseeritud riskihindamine
- Uus järelevalve piirkondlik struktuur 1.04. 2024
- Töö ja puhkeaja ja valveaja regulatsioon- EK otsuse mõju- 36+11

Fookuses

- OKAS – 2
- Automatiseeritud riskihindamine
- Uus järelevalve piirkondlik struktuur 1.04. 2024
- Töö ja puhkeaja ja valveaja regulatsioon- EK otsuse mõju- 36+11
- Õigusloome- keskkonnakuritegude direktiiv, kriminaaltulu

Lõpumõtted

Tahtlikud rikkujad vajavad karmimat lähenemist. Selleks on vaja selgeid keskkonnakahju definitsioone ning menetlusõigusi.

Väärkäitumine ei tohi anda konkurentsieelist.

Segased ajad ning
turumuutused pakuvad
võimalusi aferistidele.

Enamus rikkumisi on
välditavad läbi
keskkonnateadlikkuse kasvu.

KESKKONNAAMET

Täna!

Küsimusi?

Kui kellelgi tekkis huvi inspektori töö vastu, siis vaata tööpakkumisi meie kodulehel:

[Keskkonnaamet tööandjana](#)

